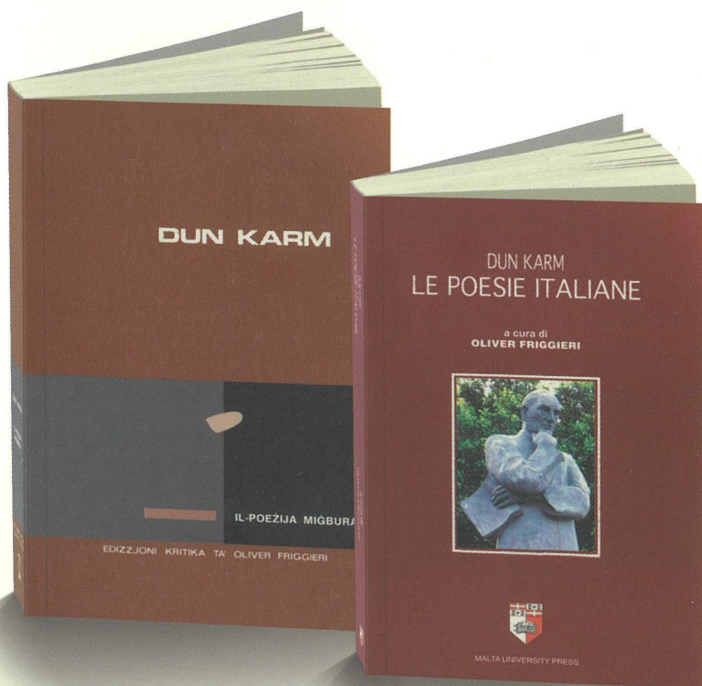

**IL-ĠBIR TAL-POEŻIJI KOLLHA
BIT-TALJAN U BIL-MALTI
TA'
DUN KARM**

Riċerka ta' hamsa u tletin sena

OLIVER FRIGGIERI

MZ2
PB
81
F

U
N
I
V
E
R
S
I
T
Y

O
F
M
A
L
T
A

LIBRARY

Main Library

Class Mark

MZ2 PB81F

No. of Volumes _____

Remarks

347069

**IL-ĠBIR TAL-POEŻIJI KOLLHA
BIT-TALJAN U BIL-MALTI
TA'
DUN KARM**

Riċerka ta' ħamsa u tletin sena

OLIVER FRIGGIERI

Sponsorjat minn

Hajr lil

Michael Bonnici

Toni Cortis

© Oliver Friggieri - 2011

Issettjat u stampat: Best Print Ltd, Qrendi, Malta

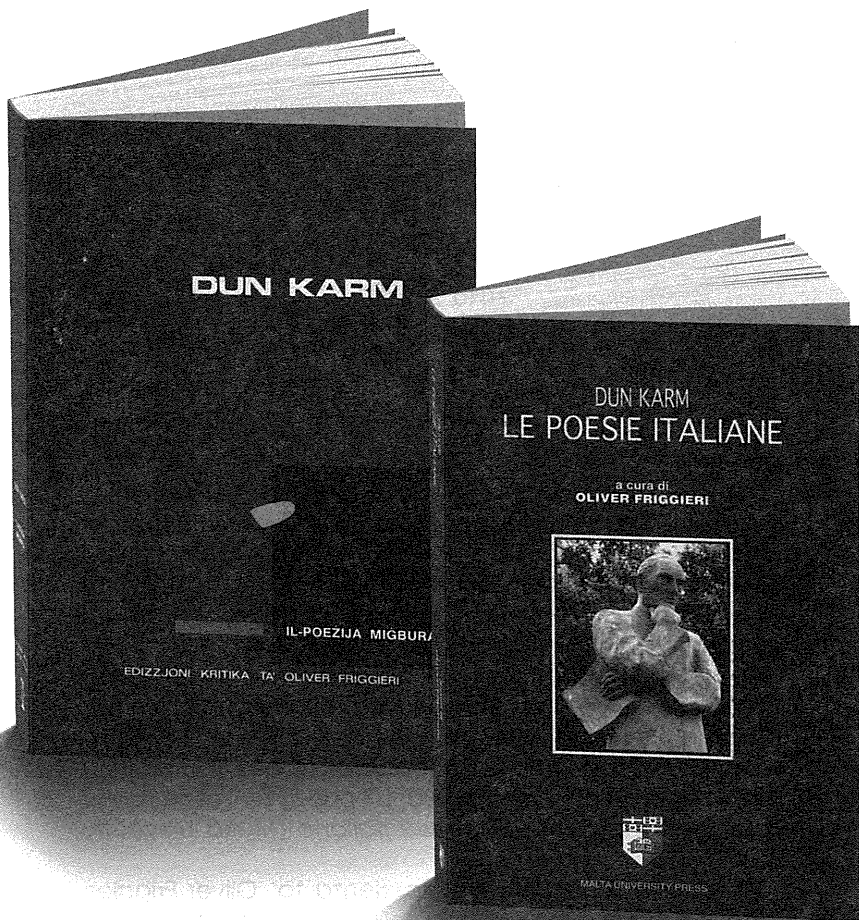
RIĊERKA TA' HANSA U TLETIN SENA

Oliver Friggieri

Dun Karm beda jkteb il-poeżiji bit-Taljan, u dam jkteb bit-Taljan biss għal ħafna żmien. Aktar tard beda jkteb ukoll bil-Malti. Sa meta Dun Karm miet fl-1961, il-poeżiji tiegħu kienu għadhom imxerrdin, minsija. Diversi poeżiji kienu għadhom manuskritti, mhux-ippubblikati.

Il-Professor Oliver Friggieri ġabar għall-ewwel darba l-poeżiji kollha ta' Dun Karm, kemm bil-Malti u kemm bit-Taljan, bl-Ingliż u bl-Esperanto. Il-poeżiji bil-Malti ħarġu fil-volum *Dun Karm - Il-Poeżiji Miġbura* (Klabb Kotba Maltin - Karmen Mikallef Buħaġar, 1980) u l-poeżiji bit-Taljan ħarġu fil-volum *Dun Karm - Le poesie italiane* (Malta University Press, 2007).

Dan huwa r-rakkont tal-esperjenza ta' Oliver Friggieri fil-ġbir ta' dawn l-ewwel edizzjonijiet kompleti, xogħol li ħa ħansa u tletin sena.

Iż-żewġ edizzjonijiet tal-poeżiji ta' Dun Karm
bit-Taljan (*Le poesie italiane*, Malta University Press 2007),
u bil-Malti (*Dun Karm – Il-Poeżiji Miġbura*, Klabb Kotba Maltin
– Karmen Mikalleg Buhagar 1980)

Il-poeta wild il-Malti u t-Taljan

Fl-ambjent tal-iskola governattiva ta' Haż-Żebbuġ, fejn Dun Karm Psaila (1871-1961) beda jieh u l-edukazzjoni tiegħu fl-1878, is-sistema tat-tagħlim kienet iddur madwar il-lingwa Taljana. Huwa kompla l-istudji tiegħu fis-Seminarju Minuri fejn iż-żewġ oqsma ewlenin tal-istudju kienu l-Latin u t-Taljan, u hekk baqgħu għal hafna għexieren ta' snin wara. Fis-Seminarju Maġġuri, fejn huwa segwa l-kors biex isir qassis, it-tradizzjoni kulturali Taljana kienet fl-aqwa tagħha. Il-kors letterarju ewlieni ma setax ma jkunx mibni fuq l-għarfien tal-Istorja tal-Letteratura Taljana, minn Dante u Petrarca sa għallinqas ir-romantiċi ewlenin, bħal Foscolo u Manzoni.

Dawn u oħrajn Taljani huma bħallikieku l-persunaġġi li jimlew it-tradizzjoni letterarja Maltija stess, u fl-ambjent tematiku-formali tagħhom setgħet titrawwem il-kitba ġdida bil-lingwa lokali, imrawma hi wkoll, minn wara ż-żmien Għarbi 'l hawn, f'kuntest neo-Latin.

Żmien twil wara, fl-1945, meta kien ilu madwar tlieta u tletin sena li beda jikteb bil-Malti, Dun Karm sqarr li t-Taljan kien l-ewwel ilsien li ġie mghallem lilu u kien joghġbu hafna. Fil-fatt, il-kitba tiegħu bit-Taljan, anki dik li tmur lura sas-snin bikrija, hi eżempju ta' lingwa mhaddma tajjeb hafna. Aktar ma kompla jikteb il-poeżija, aktar jidher li beda jitbiegħed mill-mudelli rettorici tal-letteratura klassika u neo-klassika. Minn stil klassikeġġjanti, elaborat anki bi skop ta' eleganza fiha nnifisha, għadda għal espressjoni romantika, wisq eqreb lejn il-forom tat-taħdit ta' tmiem is-seklu dsatax u l-bidu tas-seklu għoxrin.

Mill-1912, meta beda jikteb bil-Malti, huwa kompla jesprimi ruhu skont il-lezzjonijiet il-kbar tat-tradizzjoni għanja li trabba fiha, u l-Malti tiegħu huwa eżempju ta' poeta kolt hafna. Hemm wirt kulturali shih li jispijega l-identità artistika tiegħu. Fl-introduzzjoni "L'identità culturale di Dun Karm", li pprezentajt fil-bidu tal-volum *Le poesie italiane*, għandha tidher sewwa l-firxa kulturali li torbtu b' mod storikament leali mad-dinja letterarja Taljana, il-hamrija li fiha setgħet tinbet il-letteratura Maltija bil-Malti. Qabel dik il-fażi, li Dun Karm jirrapprezentaha bl-opra tiegħu, hemm il-letteratura Maltija bit-Taljan. Dan kollu tispjegah il-kritika komparata, u jinstab imlaqqa' fil-personalità kumplessa ta' dan il-poeta,

f'salib-it-toroq ta' żewġ esperjenzi, Maltija u Taljana, li issa kellhom jinghaqdu f'wahda. Is-sena 1912 hi indikazzjoni ta' din is-sintesi.

Dun Karm kompli jikteb bit-Taljan anki wara li ha d-deċiżjoni li jibda jikteb bil-Malti, kif turi l-kronoloġija tal-kitbiet tiegħu. Madankollu huwa ma tantx kien ifittex li jippubblika jew jiġbor il-poeżiji. Kemm fil-każ tal-poeżiji tiegħu bil-Malti, u kemm fil-każ tal-poeżiji bit-Taljan, jien u nfitteb ix-xoghlijiet imxerrdin tiegħu sibt li kienu diversi dawg ix-xoghlijiet li issa kienu se jkunu ppubblikati għall-ewwel darba, f'dawn il-ġabriet kompleti.

Poeta jista' jiġbor hu stess il-poeżiji tiegħu matul hajtu, jew inkella jkollhom ikunu l-kritici li jagħmlu dan għalih, aktarx wara mewtu. Dan hu l-każ ta' Dun Karm, każ ta' xi hadd li relattivament kiteb hafna, u li sa mewtu hu stess baqa' ma għabarx ix-xoghlijiet tiegħu (bil-Malti, bit-Taljan, u anki l-ftit versi li kiteb b'gost partikolari bl-Ingliż, u bl-Esperanto).

B'dawn il-ftit hsibijiet nista' nrrakkonta fil-qosor il-proċess twil li segwejt biex għart il-poeżiji li Dun Karm kiteb bit-Taljan bejn 1-1889 u 1-1946, u li kiteb bil-Malti bejn 1-1912 u 1-1954c. (skond data ta' kitba, jew pubblikazzjoni). Dwar ix-xogħol li jikkonċerna l-ġbir tal-poeżiji tiegħu bil-Malti wiehed jista' jara l-artiklu tiegħi "L-esperjenza tiegħi fl-istudju ta' Dun Karm u fil-ġbir tal-poeżija tiegħu", ipubblikat fil-ktieb *Dun Karm Psaila - Hsibijiet u Tifkiriet* (ed., Emmanuel Cutajar, Pubblikazzjoni Kunsill Lokali - Żebbuġ, 2001, pp. 21-35).

Il-bżonn ta' ġabra shiħa tal-poeżiji

Sa ma miet fl-1961 Dun Karm kien għad kellu l-poeżiji tiegħu, bit-Taljan u bil-Malti, imxerrdin sa fil-postijiet l-inqas mistennija. Kien hemm il-ħtieġa li jinġabru, u dan kien proġett diffiċli hafna li jiena dhalt għalih fil-bidu tas-snin sebgħin. Fil-bidu tas-snin sebgħin kont qieghed nahdem fuq it-teżi għall-grad ta' M.A. bl-isem "La cultura italiana in Dun Karm" (1975), li mbagħad fl-1978 kienet giet ipubblikata bhala volum minn Leo S. Olschki ta' Firenze fil-Kullana 'Biblioteca dell'Archivum Romanicum', u bl-isem *La cultura italiana a Malta - Storia e influenza letteraria e stilistica attraverso l'opera di Dun Karm*.

Ghall-grad ta' Ph.D. hdimt fuq it-tema 'La cultura italiana del romanticismo e la poesia maltese'. Din it-tezi, ipprezentata fl-1978, harget bhala volum bl-isem *Storia della letteratura maltese* mill-Edizioni Spes ta' Milazzo fl-1986. Lit-test originali Taljan tieghi kont digà qlibtu għall-Malti sadanittant, biex hareg il-volum *Storja tal-Letteratura Maltija* mill-Klabb Kotba Maltin fl-1979. Parti importanti minn dan ix-xogħol hi dwar l-identità romantika ta' Dun Karm.

Dan ifisser li kelli nassigura li jkolli quddiem t-testi kollha ta' Dun Karm, bil-Malti u bit-Taljan, poezija u proża, fosthom dawk li ma kienu xejn maghrufa u lanqas ippubblikati, u oħrajn li setghu jinstabu. Bhala punt ta' tluq ittiehdu ż-żewġ listi ta' Ninu Cremona (1964) u Ġużè Cardona (1967). Mill-kotba li Dun Karm xandar hu nnifsu u mit-tliet kotba ta' Ġużè Bonnici (1939-40) u l-antologija ta' Ġużè Aquilina (1946) stajt nibni l-kwadru tal-opra sa dak iż-żmien

Il-ġbir tal-poeziji bil-Malti

Bi proġett separat għal kollox mir-riċerka msemija, kienet haġa xierqa li tkun definita qabelxejn l-opra poetika tiegħu kollha bil-lingwa Maltija. Dan wassal għall-hruġ għall-ewwel darba tal-volum tal-poeziji tiegħu 'kollha' bil-Malti fl-1980: *Dun Karm - Il-Poeziji Miġbura* (Klabb Kotba Maltin - Karmen Mikalleg Buhaġar). Il-volum hu wiehed mill-hafna mert kbar tal-Klabb Kotba Maltin. Fih, minbarra dahla twila dwar il-poeta, inkludejt ukoll lista kronoloġika tal-poeziji kollha.

Ftit żmien wara, fil-ktieb *Dun Karm - Il-Bniedem fil-Poeta*, (1980), bijografija tal-poeta, ippubblikajt aktar poeziji tiegħu misjuba aktar tard f'manuskrutt li ma kienx maghruf għalija qabel ('Pro Memoria - Hsibijiet Żghar', manuskritt li Dun Karm stess kien ta lil Dun Ġużèpp Mangion). Kien Pawlu Mizzi tal-Klabb Kotba Maltin li għarrafni b'dan il-manuskritt. Aktar poeziji mhux-ippubblikati bil-Malti, imbagħad, sibthom f'manuskrutt ieħor ('Kollezjoni Peter Vassallo'). Dan kien biss parti mix-xogħol fil-kostruzzjoni, għar-riċerka tieghi, tal-figura vera ta' poeta, li ma tista' tinstab imkien hlief fl-opra kompleta tiegħu.

Il-ġbir tal-poeżiji bit-Taljan

Kien jonqos li jsir fl-istess hin ix-xogħol tal-ġbir tal-poeżiji bit-Taljan. Il-proċess kellu jtkompla anki billi jitfittxu fontijiet oħrajn, kemm manuskritti u kemm xogħlijiet stampati. Kelli nfittex kullimkien, f'kull tip ta' pubblikazzjoni konvenzjonali, tipika tas-sekli dsatax u għoxrin: minn folji volanti sa libretti, u fost l-oħrajn il-ġabriet ta' pubblikazzjonijiet tassew varji, illegati f'sett ta' volumi li kienu kklassifikati bhala "Miscellanea", miżmumin fit-Taqsima Melitensia tal-Biblijoteka tal-Università ta' Malta. Okkażjoni li nibqa' niftakar hi s-sejba ta' dik li nqis li hi l-ewwel poeżija ppubblikata tiegħu, "La dignità episcopale", imxandra bhala ktejjeb fl-1889, u li kont ippubblikajtha fl-1974 ("Il-Polz", 26, 1974, pp. 4-7). Kienet miġbura fil-volum "Miscellanea", vol. IX, numru 23.

Waqt li tlaqt mill-ġabriet żgħar tal-poeta, *Foglie d'alloro* (1896), *Versi* (1903) u *Liriche* (1954, ikkurata minn Giovanni Curmi), stajt nibda l-proġett tal-iskoperta twila, diffiċli ta' hafna opri oħrajn ippubblikati f'postijiet varji, jew ikkonservati f'għamla ta' manuskritti jew kopji ttajpjati. Fost pubblikazzjonijiet diversi li l-poeżiji tiegħu bit-Taljan baqgħu mxerrdin fihom hemm "L'amico dei giovani", "L'amico della gioventù maltese", "La diocesi", "L'eco del Circolo Foedus", "La palestra del seminarista", "Santa Rita", u "Il vessillo cattolico". Konkluzjoni bħal din tista' tinkiseb wara li jkun għew imfittxa r-rivisti kollha tal-epoka.

Hi importanti l-'Kollezzjoni Melitensia' tal-Biblijoteka tal-Università ta' Malta, fejn hemm ġabra ta' manuskritti u kopji ttajpjati ta' xogħlijiet tal-poeta. Il-'Kollezzjoni Peter Vassallo' hi wkoll importanti għal numru ta' poeżiji mhux-maġhrufa bil-Malti u bit-Taljan, apparti versi minuri oħrajn. Il-Professur Peter Vassallo, qarib tal-poeta u studjuż eminenti tal-Letteratura Inġliża, kien ġentili hafna li hallieni nara l-manuskritti fil-kollezzjoni privata tiegħu.

Dan kollu għandu jkun ikkunsidrat fil-kuntest tal-ħażna mdaqqsqa ta' manuskritti u ta' kopji ttajpjati ta' Dun Karm. Hu kien iħobb jagħmel dik li hi maġhrufa bhala 'bella copia', pulita, bla ebda tibdil jew qtuġh, b'idu, b'kalligrafija ċara, kbira, jew bit-tajpraġter. Fil-każ ta' edizzjoni fundamentali, ewlenija, il-bieb tat-tiftix jibqa' dejjem miftuħ, kif għadu sa llum fl-Ewropa fejn hemm lista shiha ta' awturi li l-opra tagħhom

ingabret f'edizzjoni kritika żmien twil wara mewthom. Minkejja dan it-tiftix kollu, f'kull post possibbli, inqis xorta waħda li dan hu qasam minnu nnifsu miftuħ.

Hafna poeziji mxerrdin f'hafna bnadi

Il-proġett tal-ġbir tal-poeziji kollha bit-Taljan ta' Dun Karm ma kienx xogħol faċli. Kollox hu marbut mal-fatt li huwa, poeta veru, ma kellux heġġa kbira li jippubblika, imqar f'perjodiċi, u wisq inqas kellu mezzi, kemm istituzzjonali u kemm personali. Dan jghodd għaž-żewġ ilsna ewlenin li haddem, u l-aktar għat-Taljan. Hu kien spiss kument li jikkopja pulit, f'għamla finali, numru ta' poeziji tiegħu, u jżommhom għandu. Ippruva jniġbor u nispijega fil-qosor dan kollu fil-prefazzjoni għall-ktieb tal-poeziji miġbura bit-Taljan *Dun Karm - Le poesie, italiane*, publikazzjoni tal-Malta University Press (2007).

Lista kronoloġika tal-poeziji bit-Taljan u bil-Malti

Fil-lista kronoloġika, mibnija skont metodu magħżul u skont data ta' kitba u publikazzjoni skont il-każ, tidher il-konsistenza li Dun Karm wera fil-kitba bit-Taljan. L-eqdem poezija li hi magħrufa għalija tmur lura sa l-1889, u mbagħad hemm diversi oħrajn miktubin fl-aħħar snin tas-seklu dsatax. Fost l-eqdem poeziji li ma kinux ippublikati qabel hemm “Carnevale” (1899), u “Alla mia stella” (1900). Dun Karm baqa' jikteb bit-Taljan, minbarra qabelxejn bil-Malti, għallinqas sa madwar nofs l-erbghinijiet tas-seklu għoxrin, waqt li hemm poeziji li d-data tagħhom għalija ma hix magħrufa. Poeziji oħrajn, bla data, fihom indikazzjoni taż-żmien minhabba s-suġġett tagħhom (eżempju, it-tieni gwerra dinjija).

Il-ġabra tal-poeziji ta' Dun Karm bil-Malti u bit-Taljan hi okkażjoni biex għall-ewwel darba wiehed ikollu l-firxa kollha tal-kitba tiegħu bejn tmiem is-seklu dsatax u nofs is-seklu għoxrin. Safejn hu possibbli, il-ktieb jinkludi l-post u d-data tal-kitba u l-publikazzjoni tal-poezija li tkun. Iż-żewġ ġabriet kompleti, bil-Malti u bit-Taljan, huma dokument ta' poeta

wiehed, konsistenti. It-tnejn huma opra wahda ta' poeta wiehed. Nittama li xi darba ż-żewġ volumi, *Il-Poeżiji Miġbura* u *Le poesie italiane*, jinhargu f'volum wiehed. Ix-xogħol fuq il-ġbir tal-proża hu mibdi wkoll.

A. KOTBA TA' OLIVER FRIGGIERI FUQ DUN KARM

I. Edizzjonijiet kritiċi tal-kitbiet tal-poeta

1. *Dun Karm - Il-Poeżiji Miġbura*, Malta, Klabb Kotba Maltin - Karmen Mikallem Buhaġar 1980.
2. *Dun Karm - Le poesie italiane*, Malta, Malta University Press 2007.
3. *L-Ittri ta' Dun Karm lil Karmen Mikallem Buhaġar*, Malta, PEG Ltd. 1997.

II. Bijografija tal-poeta

4. *Dun Karm - Hajja u Karattru*, Malta, Sagħtar 1972.
5. *Dun Karm - Il-Bniedem fil-Poeta*, Malta, Klabb Kotba Maltin 1980.

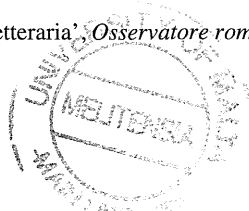
III. Saġġistika kritika

6. *La cultura italiana a Malta - Storia e influenza letteraria e stilistica attraverso l'opera di Dun Karm*, Firenze, Leo S. Olschki 1978 (Biblioteca dell'Archivum Romanicum, vol. 142).
7. *Storia della letteratura maltese*, Milazzo, Edizioni Spes 1986. (Dun Karm: pp. 181-273).
8. *Il-Kultura Taljana f'Dun Karm*, Malta, Klabb Kotba Maltin 1976.
9. *Mekkaniżmi Metaforiċi f'Dun Karm*, Malta, Università ta' Malta 1988.
10. *Dun Karm - Il-Jien u Lilhinn Minnu* (edizzjoni annotata, b'dahla u b'noti), Malta, Edizzjoni Toni Cortis 1988.
11. *Dun Karm*, Malta, Edizzjoni Toni Cortis 1989.
12. *Analizi tal-Versi tal-Innu Malti*, Kunsill Lokali Haż-Żebbuġ, 2009

B. ARTIKLI TA' OLIVER FRIGGIERI FUQ DUN KARM

IV. Artikli f'rivisti internazzjonali

1. 'Il poeta nazionale di Malta – osservazioni linguistiche', *Le lingue del mondo* (Firenze), XLII, 5, 1977, pp. 421–422.
2. 'Influssi manzoniani sul poeta nazionale di Malta, Dun Karm', *Silarus* (Salerno), XVIII, 101–102, 1982, pp. 4–12.
3. 'Dun Karm, il poeta nazionale di Malta – la scoperta dell'ispirazione popolare', *Il delfino* (Torino), XIII, 69, 1983, pp. 6–9.
4. 'L'esperienza foscoliana di Dun Karm, il poeta nazionale di Malta', *Il delfino* (Torino), XIII, 71, 1983, pp. 9–20.
5. 'Malta cristiana e il suo poeta', *Litterae Communio* (Milano), 10, 1984, pp. 42–49.
6. 'Influssi manzoniani sul poeta nazionale di Malta, Dun Karm', *Il delfino* (Torino), XV, 84, 1985, pp. 10–16.
7. 'Il poeta nazionale di Malta: aspetti dell'identità culturale', *Prometeo* (Messina), V, 19, 1985, pp. 25–36.
8. 'Dun Karm, the National Poet of Malta', *Revue* (Paris), 28, 1985, pp. 30–32.
9. 'Influssi manzoniani sul poeta nazionale di Malta', *Arcadia* (Berlin – New York), 21, 3, 1986, pp. 276–284.
10. 'Il poeta nazionale di Malta, Dun Karm – la fede tradotta in lirica', *La vallisa* (Università di Bari), 14, 1986, pp. 5–24.
11. 'Dun Karm, Malteski Narodni Pjesnik', *Kalnik s Titom u Nama* (Karlovac), 1/1/1987, p. 5.
12. 'Poetul national al Maltei', *Romania Literara* (Bucarest), 26, 25/6/1987, p. 21.
13. 'Dun Karm, il poeta nazionale di Malta: la scoperta dell'ispirazione popolare', *La grotta della vipera* (Cagliari), XIII, 38–39, 1987, pp. 28–31.
14. 'Dun Karm – the National Poet of Malta: a lyrical interpretation of life and citizenship', *Outrider* (Queensland University), 2, 1987, pp. 17–24.
15. 'Dun Karm, the National Poet of Malta', *Atenea* (Universidad de Puerto Rico), VI, 1–2, 1986, pp. 117–123.
16. 'Dun Karm Dichter Maltas', *Merian* (Hamburg), I, Jan. 1989, pp. 88–90.
17. 'Dun Karm, the National Poet of Malta', *Nouvelle Europe* (Luxembourg), 58/59, XVII, 1988, pp. 24–27.
18. 'Dun Karm, the National Poet of Malta – A Lyrical Interpretation of Life and Citizenship', *Poetry* (Orissa, India), XIII, 1–2, 1988, pp. 1–12.
19. 'La visione della patria in Dun Karm, il poeta nazionale di Malta', *Civiltà mediterranea* (Palermo), XI, 13, ott. 1988, pp. 19–22.
20. 'Dun Karm, Bard Naiseanta Mhalta', *Gairm* (Glasgow), 141, 1988, pp. 145–150.
21. 'Dun Karm, le poète national de Malte', *Poesie des Regions d'Europe – Source* (Namur, Belgium) *Cahier n° 2*, 1989, pp. 3–11.
22. 'Dun Karm – ha dato alla lingua antica una dignità letteraria', *Osservatore romano* (Roma), 24 nov. 1986, p. 3.

23. 'Dun Karm, the national poet of Malta', *Boletim* (Parana, Brasil), 17, July–Dec. 1989, pp. 27–40.
24. 'Dun Karm (Carmelo Psaila, 1871–1961) – problematica foscoliana e superamento cristiano', *Lettera* (Milano), a. 46, n. 474, febb. 1991, pp. 107–116.
25. 'Dun Karm, the national poet of Malta, a lyrical interpretation of life and citizenship', *World Literature Today* (Oklahoma University), Winter 1992, pp. 47–50.
26. 'La Fortuna di Vincenzo Monti in Dun Karm, il poeta nazionale di Malta', *Arcadia* (Berlin – New York), 26, 3, 1991, pp. 290–302.
27. 'Dun Karm – the national poet of Malta', *Stvaranje* (Montenegro), XLVII, May 1992, pp. 468–472.
28. 'Dun Karm e Vincenzo Monti a confronto – Nostalgie del perduto amore', *Sudpuglia* (Lecce), 4, dic. 1992, pp. 115–123.
29. 'Malta's national poet', *Sfinx* (Denmark), 18, nr. 2, 1995, pp. 87–91.
30. 'Dun Karm, the National Poet of Malta', *Neohelicon* (Budapest), XXII, 1, 1995, pp. 157–168.
31. 'Dun Karm, the National Poet of Malta: A Lyrical Interpretation of Life & Citizenship', *Romania Arabica* (Festschrift für Reinhold Kontzi), Gunter Narr Verlag, Tübingen, 1996, pp. 151–158.
32. 'Dun Karm, le Poete National de Malte', *Rimbaud* (Plancoet, France) V, XI–XII, 1997, pp. 28–32.
33. 'Environmental elements in Maltese Literature: The Example of Dun Karm, Malta's National Poet', in Patrick D. Murphy (ed.), *Literature of Nature – An International Sourcebook*, Fitzroy Dearborn Publishers, Chicago – London, 1998, pp. 212–217.
34. 'Dun Karm, poeta nacional de Malta', *Norma* (Valencia) 1, 1998, pp. 39–51.
35. 'Dun Karm, El Poeta Nacional de Malta', *Cuadernos del Matemático* (Getafe), 23, dic. 1999, pp. 67–70.
36. 'L'identità culturale di Dun Karm, il poeta nazionale di Malta', *Forum Italicum* (Stony Brook University, New York), vol. 42, 1, 2008, pp. 129–154.

V. Għażla ta' artikli f'pubblikazzjonijiet Maltin

37. 'Dun Karm: xi aspetti tal-personalità', f' O. Friggieri, *Ir-ruħ fil-kelma*, Malta, Klabb Kotba Maltin 1973, pp. 23–35.
38. 'L-ewwel poezija ta' Dun Karm', *Il-Polz*, 26, 1974, pp. 4–7.
39. 'Dun Karm', f' O. Friggieri, *Fl-Għarbiel*, Malta, 1976, pp. 10–11.
40. 'Ir-romantiċizmu ta' Dun Karm', f' O. Friggieri, *Storja tal-Letteratura Maltija*, I, Malta, Klabb Kotba Maltin 1979, pp. 183–273.
41. 'Dun Karm u l-kultura Maltija', *Pastor*, XIV, 133, 1980, pp. 27–29.
42. 'Dun Karm jirakkonta dwar hajtu', *Sagħtar*, XI, 76, 1981, pp. 5, 20, 27; *Sagħtar*, XI, 77, 1981, pp. 5, 11, 25.
43. 'Dun Karm, poeta tal-poplu, qassis li interpreta nazzjon', *Problemi ta' Illum*, XXI, 2, 1981, pp. 38–43.
44. 'Problematica foscoliana e superamento cristiano in Dun Karm', *Journal of Maltese Studies*, 15, 1983, pp. 14–30.

45. 'Il-poeta tal-Kristjanità Maltija', *Problemi ta' Illum*, XXV, 6, 1985, pp. 128–133.
 46. 'Erba' poeziji mhux maghrufa ta' Dun Karm', *Il-Malti*, III–IV, 61, 1985, pp. 65–67.
 47. 'Pro memoria – Hsebijiet Żgħar – Manuskritt ta' Dun Karm', *Il-Malti*, III–IV, 62, 1986, pp. 103–115.
 48. 'L-esperjenza tiegħi fl-istudju ta' Dun Karm u fil-ġbir tal-poeziji tiegħu', f' E. Cutajar (ed.), *Dun Karm Psaila Hsebijiet u Tifkiriet*, Malta, Kunsill Lokali Żebbuġ 2001, pp. 21–35.

LISTA KRONOLOĠIKA TAL-POEŻIJI TALJANI TA' DUN KARM

Abbrevjazzjonijiet

A.G.	—	'L'amico dei giovani'
A.G.M.	—	'L'amico della gioventù maltese'
Coll. G. Mangion	—	Collezione Giuseppe Mangion, <i>Pro memoria</i> –
<i>Hsebijiet Żgħar</i> , manuskritt di Dun Karm
Coll. Mel.	—	Collezione della Melitensia, 209 (manuskritti e testi dattiloscritti del poeta),
Biblioteca dell'Università di Malta
Coll. P. Vassallo	—	Collezione Peter Vassallo, manuskritt di Dun Karm
D.	—	'La diocesi'
E.C.F.	—	'L'eco del Circolo Foedus'
F.A.	—	<i>Foglie d'alloro</i> , Alessandro A. Farrugia, Malta, 1896
H.	—	'Il-Habib'
ms.	—	manuskritt
Misc.	—	<i>Miscellanea – opere italiane e latine</i> , Melitensia,
Biblioteca dell'Università di Malta
M.L.	—	'Malta Letteraria'
M.M.	—	'Il messaggero di Maria'
P.S.	—	'La palestra del seminarista'
s.d.	—	senza data
S.M.	—	'Lo studente maltese'
S.R.	—	'Santa Rita'
T.	—	'The Teacher'
V.	—	<i>Versi</i> , Era Nova, Palermo, 1903
V.C.	—	'Il vessillo cattolico'

N.B. Huma indikati d-dati tal-kitba u/jew tal-pubblikazzjoni tal-poeziji, u l-post fejn jinsabu miżmumin

1. *La dignità episcopale* (1889) (*A mons. Pietro Pace nel suo trionfale ingresso – il seminario*, Tipografia Industriale G. Muscat, Malta, 1889, pp. 25–27. *Misc.*, vol. IX, n. 23).
2. *Nell'annua commemorazione del naufragio di San Paolo a Malta solennemente celebrata nella S. ins. colleg. matr. e par. chiesa che del suo bel nome s'appella* (1890) (libretto, 1891. *Misc.*, vol. IX, n. 21).
3. *Ricorrendo l'annua festività di Maria Immacolata* (1891) (foglio, 1892).
4. *Sulla profanazione del sacramento* (1892) (S. M., I, n. 5, 1/2/1892, p. 35. F.A., p. 41).
5. *Mestizia e timore* (1892) (S.M., I, n. 7, 1/3/1892, pp. 55–56. F.A., pp. 71–74).
6. *Alla Croce* (1893) (V.C., II, n. 106, 30/12/1893, pp. 1–2. F.A., pp. 53–57).
7. *A Mons. Pietro Pace* (maggio 1894) (F.A., pp. 87–88).
8. *Per novello sacerdote – I* (1894) (libretto, 1894, pp. 1–6 con il titolo *Inno. Misc.*, vol. XVI, n. 39. F.A., pp. 20–25).
9. *Per novello sacerdote – VII* (1894) (libretto, 1894, p. 14. *Misc.*, vol. XVI, n. 39, F.A., p. 36).
10. *A Maria Immacolata* (1896) (F.A., pp. 7–9).
11. *La natività di Maria* (1896) (F.A., pp. 10–12).
12. *L'Annunziata* (1896) (F.A., p. 13).
13. *A Maria Addolorata* (1896) (F.A., p. 14).
14. *L'Assunzione* (1896) (F.A. pp. 15–19).
15. *Per novello sacerdote – II* (1896) (libretto, s.d., con il titolo *Inno. Misc.*, vol. X, n. 44. F.A., pp. 26–30).
16. *Per novello sacerdote – III* (1896) (F.A., pp. 31–32).
17. *Per novello sacerdote – IV* (1896) (F.A., p. 33).
18. *Per novello sacerdote – V* (1896) (F.A., p. 34).
19. *Per novello sacerdote – VI* (1896) (F.A., p. 35).
20. *Per novello sacerdote – VIII* (1896) (F.A., p. 37).
21. *Per novello sacerdote – IX* (1896) (F.A., p. 38).
22. *La predicazione evangelica* (1896) (F.A., pp. 39–40).
23. *A mio padre morto* (1896) (F.A., p. 42).
24. *A Vincenzo Monti* (1896) (F.A., p. 43).
25. *A Cristoforo Colombo – I* (1896) (F.A., p. 44).
26. *La giustizia divina* (1896) (F.A., p. 45).
27. *A San Publio* (1896) (F.A., pp. 46–47).
28. *Il natale* (1896) (F.A., pp. 48–52).
29. *Il naufragio di San Paolo a Malta* (1896) (F.A., pp. 58–61).
30. *A San Filippo d'Aggira* (1896) (libretto, s.d., con il titolo *Inno. Misc.*, vol. IX, n. 22. F.A., pp. 62–64).
31. *Al sacro cuore di Gesù* (1896) (F.A., pp. 65–66).

32. *Iddio* (1896) (F.A., p. 67).
33. *La Framassoneria in Malta* (1896) (F.A., pp. 68–70).
34. *Prima Comunione* (1896) (F.A., pp. 75–76).
35. *A Cristoforo Colombo – II* (1896) (F.A., pp. 77–80).
36. *Alla patria* (1896) (F.A., pp. 81–83).
37. *Il mare* (1896) (F.A., pp. 84–86. E.C.F., I, n. 7, 28/5/1917, p. 10).
38. *La Chiesa e Leone XIII* (1896) (F.A., pp. 89–93).
39. *Nel Giubileo episcopale di Leone XIII* (1896) (F.A., pp. 94–101).
40. *L'orfana e fra Diego* (marzo 1896) (Coll. Mel. *Mente e Cuore*, marzo 1896, pp. 18–19, con il titolo *L'orfanello*).
41. *In occasione che il novello sacerdote Stefano Pace M.A. diceva la sua prima messa solenne nella parrocchiale di Casal Curmi* (13 giugno 1897) (*A Don Stefano Pace M.A. celebrante la sua prima messa nella chiesa parrocchiale di C. Curmi*, 13 giugno 1897, pp. 3–7. *Misc.*, vol. XVI, n. 38).
42. *A Donizetti* (dic. 1897) (Coll. Mel., *Gaetano Donizetti-ricordo delle feste centenarie della sua nascita*, Malta, 1897, p. 6. *Misc.*, vol. XII, n. 19).
43. *Carnevale* (1899, ms., Coll. P. Vassallo).
44. *Patria* (10 febbraio 1899, ms., Coll. P. Vassallo).
45. *Strofe cantate da bambini nell'occasione che s'inaugurava una casa scuola a Casal Żebbuġ diretta dalle suore di S. Vincenzo* (26 giugno 1900) (Coll. Mel.).
46. *Da Roma a Tivoli* (1900) (Coll. Mel.). (ottobre 1900, ms., Coll. P. Vassallo).
47. *Alla mia stella* (ottobre 1900, ms., Coll. P. Vassallo).
48. *Alla luna* (novembre 1900, ms., Coll. P. Vassallo).
49. *Al tenore Zenatello nella sera di sua beneficiata al Massimo di Malta* (1 aprile 1901) (Coll. Mel.). (ms., Coll. P. Vassallo).
50. *In città* (aprile 1901, ms., Coll. P. Vassallo).
51. *Fuoco fatuo* (11 aprile 1901, ms., Coll. P. Vassallo).
52. *Dalla finestra* (aprile 1901). (Coll. Mel., P.S., II, n. 13–14–15, giugno–agosto 1902, p. 274, con il titolo *Scenetta – fra i campi*). (ms., Coll. P. Vassallo).
53. *Morirono insieme!* (30 maggio 1901) (P.S., I, n. 5, XXXI, ott. 1901, p. 92). (ms., Coll. P. Vassallo).
54. *Per il monumento di Cristo Redentore* (8–12 Sett. 1901) (Coll. Mel., *Solenne inaugurazione del monumento nazionale a nostro signore Gesù Cristo Redentore eretto dalla pietà dei maltesi sulla collina Tal-Virtú*, 22 Sett. 1901, pp. 17–18. *Misc.*, vol. XVII, n. 3).
55. *La Natività* (1901) (P.S., I, n. 7, XXXI, dic. 1901, p. 129).
56. *La Strenna – Scena in campagna, la sera dell'ultimo dell'anno* (1901) (P.S., I, n. 7, XXXI, dic. 1901, pp. 132–133).
57. *Ode* (1902) (P.S., II, n. 10–11–12, marzo–maggio 1902, p. 221).
58. *Il mio orologio* (1902) (P.S., II, n. 13–14–15, giugno–agosto 1902, p. 274).
59. *Tramonto* (1902) (P.S., II, n. 13–14–15, giugno–agosto 1902, p. 274). (dicembre 1900, ms., Coll. P. Vassallo).
60. *In morte di Giuseppe Verdi* (1902) (P.S., II, n. 13–14–15, giugno–agosto 1902, p. 275). (ms., Coll. P. Vassallo).

61. *Risveglio* (1902) (Coll. Mel., V., 1903. P.S., II, n. 13–14–15, giugno–agosto 1902, p. 275. A.G., II, sett. 1924, p. 30).
62. *Musa ribelle* (7 maggio 1903) (Coll. Mel.). (ms., Coll. P. Vassallo).
63. *Corpus Domini* (11 giugno 1903) (Coll. Mel., T., 29, July 1922, p. 6). (ms., Coll. P. Vassallo).
64. *Al mio orologio* (giugno 1903) (T., 21, nov. 1921, p. 6).
65. *In classe* (1903) (Coll. Mel.). (ms., Coll. P. Vassallo).
66. *Cuore* (1903) (Coll. Mel. V., 1903. A. G., n. 12, gennaio 1925, p. 16. A. Farini ed., *Fior del Mondo*, IV, Torino, Società Editrice Internazionale 1932, pp. 103–104).
67. *Agricoltura* (1903) (V., 1903. A. G., n. 10, giugno 1924, p. 26. O.F. Tencajoli ed., *Poeti maltesi d'oggi*, Roma, Angelo Signorelli 1932, p. 87. A. Farini ed., *Fior del Mondo*, VI, cit., p. 367). (ms., Coll. P. Vassallo).
68. *Meglio invidia che pietà* (1903) (V., 1903).
69. *Tre buone bambine* (maggio 1904) (T., 23, Jan. 1922, p. 7). (ms., Coll. P. Vassallo).
70. *Con te!* (1905, ms., Coll. P. Vassallo).
71. *Solo!* (1905, ms., Coll. P. Vassallo).
72. *A un venticello* (maggio 1905) (Coll. Mel., T., 20, Oct. 1921, p. 7). (ms., Coll. P. Vassallo).
73. *Notte di Natale* (1905, ms., Coll. P. Vassallo).
74. *Perché?* (8 gennaio 1906, ms., Coll. P. Vassallo).
75. *Treno postale* (febb. 1906) (T., 15, May 1921, pp. 8–9).
76. *Edera* (1906) (Coll. Mel.). (ms., Coll. P. Vassallo).
77. *Capodanno – I* (1906) (T., 22, Dec. 1921, p. 4). (ms., Coll. P. Vassallo).
78. *A un amico lontano* (ott. 1907) (T., 18, August 1921, p. 7).
79. *Visita pastorale* (23 marzo, 1908, ms., Coll. P. Vassallo).
80. *Ruit hora* (31 dic. 1908) (T., 11, Jan. 1921, p. 7). (ms., Coll. P. Vassallo).
81. *La lavoratrice di merletto* (ott. 1910) (Coll. Mel., M.M., XXIII, n. 10, ott. 1910, p. 151. T., 27, May 1922, p. 7).
82. *L'inno dei seminaristi* (1910) (Coll. Mel.).
83. *Cristo* (1911) (*Viole*, s.d., Coll. Mel., M.L., VIII, n. 83–84, marzo-aprile 1911, pp. 71–76. *Misc.*, vol. XX, n. 28. Libretto, *Cristo-Versi del Prof. Mgr. Carmelo Psaila dedicati l'anno 1912 a sua ecc.za rev.ma Mons. Luigi Bignami, arcivescovo di Siracusa*).
84. *L'alpinista* (2 aprile 1911) (Coll. Mel.).
85. *Al novello sacerdote Antonio Galea LL.D. quando offriva il primo incruento sacrificio nella chiesa di S. Giacomo di Valletta il 15 giugno 1911* (1911) (foglio, 1911).
86. *Viticoltura* (1911) (M.L., VIII, n. 87–88, luglio–agosto 1911, pp. 220–221. *Poeti maltesi d'oggi* cit., p. 84).
87. *In memoria di Tessie Testa* (sett. 1911) (Coll. Mel.).
88. *A padre Charles Dominic Plater S.J.* (febb. 1912) (Coll. Mel.).
89. *La pioggia* (c. 1912) (Coll. Mel.). (ms., Coll. P. Vassallo).
90. *A Leopoldo Dagradi* (9 aprile 1912, ms., Coll. P. Vassallo).

91. *A Don Vincenzo Borg* (23 dicembre 1912, ms., Coll. P. Vassallo).
92. *Inno Eucaristico* (aprile 1913) (Coll. Mel.).
93. *Per il congresso Eucaristico internazionale di Malta* (27 aprile 1913) (Coll. Mel.).
94. *A Malta – dopo il Congresso Eucaristico* (29 aprile 1913) (Coll. Mel.).
95. *Per i Congressi Eucaristici* (April 1913) (Coll. Mel.).
96. *Grazie del tuo sorriso* (20 giugno 1913) (Coll. Mel.).
97. *Ancora l'alpinista* (5 marzo 1914) (Coll. Mel.).
98. *Nella morte dell'alpinista* (29 luglio 1914) (Coll. Mel.).
99. *A mons. Paolo Galea* (1915) (Coll. Mel., H., IV, 20/4/1915, p. 2).
100. *Fiore Eucaristico* (1916) (D., I, n. 6, nov. 1916, p. 195. Coll. Mel.)
101. *Fiore Eucaristico – Un'anima a Gesù in Sacramento* (1917) (Coll. Mel. D., I, n. 10, marzo 1917, p. 330).
102. *Che fai, Gesù?* (1917) (Coll. Mel., D., II, n. 1, giugno 1917, p. 32).
103. *A un ruscelletto* (22 febb. 1921) (Coll. Mel., E.C.F., V, n. 3–4, marzo-aprile 1921, pp. 27–28. *Poeti maltesi d'oggi* cit., p. 85).
104. *Alla speranza* (13–16 marzo 1921) (Coll. Mel., A.G.M., n. 1, agosto 1921, pp. 16–17).
105. *Alla poesia* (31 marzo 1921) (Coll. Mel., T., 19, Sept. 1921, p. 4).
106. *Pianto e speranza* (1921) (T., 13, March 1921, p. 4).
107. *Allo scirocco* (4 aprile 1921) (Coll. Mel.)
108. *Commemorandosi il primo lustro di vita del Circolo Giovanile Foedus* (12 aprile 1921) (Coll. Mel.).
109. *All'arte* (1921) (Coll. Mel.).
110. *Capodanno – II* (31 dic. 1921) (T., 35, Jan. 1923, p. 9. A.G., n. 8, gennaio 1924, pp. 6–9).
111. *Nel cimitero dell'Addolorata* (1922) (A.G.M., I, n. 3–5, febb. 1922, p. 60. *Fior del Mondo*, VI, cit., p. 112). (1912, ms., Coll. P. Vassallo).
112. *A Santa Teresa di Gesù* (ott. 1922) (Coll. Mel.).
113. *A Malta* (1922) (Coll. Mel.).
114. *Carità* (1922) (Coll. Mel. A. G., n. 8, gennaio 1924, pp. 6–9).
115. *L'inno della gioventù cattolica* (1923) (Coll. Mel., A. G., n. 6, maggio 1923, p. 17).
116. *Madre* (25 luglio 1923) (A.G., n. 7, agosto 1923, pp. 9–10. *Poeti maltesi d'oggi* cit., p. 88).
117. *Ave, Signor!* (3 gennaio 1926) (Coll. Mel.).
118. *Per la festa del X febbraio* (1928) (T., 48, Feb. 1928, p. 6).
119. *Pregliera notturna* (2 luglio 1930) (Coll. Mel.).
120. *Ispirazione materna* (14 giugno 1931) (Coll. Mel.).
121. *Bella Vergine di Jesse* (25 ott. 1931) (F. Chetta-Schirò, *Solenne incoronazione della SS. Vergine Damascena*, Malta, 1932, p. 231).
122. *Lagime d'amore* (1932) (S.R., IX, gennaio 1932, p. 18).
123. *Il VII Settembre 1565* (1932) (Coll. Mel., *Fior del Mondo*, IV, cit., p. 137).
124. *Ora Santa-Strofe per musica* (25 dic. 1932) (Coll. Mel., *Pro memoria – Hsebijiet Żghar*, ms., pp. 43–44, Coll. G. Mangion).

125. *Nella felice occorrenza della prima messa solenne del novello sacerdote Don Vincenzo Azzopardi* (18 dic. 1934).
126. *Inno dell'Istituto* (1939) (*Istituto della B. Vergine delle Grazie nella chiesa di S. Rocco – Solenne distribuzione dei premi*, 29 dic. 1939, p. 4).
127. *Le spese d'un errore* (3 settembre 1940, ms., Coll. P. Vassallo).
128. *Ingenuità* (8 sett. 1940) (*Pro memoria – Hsebijiet Żghar*, ms., p. 72, Coll. G. Mangion). (ms., Coll. P. Vassallo).
129. *Dopo Koritzza* (26 novembre 1940, ms., Coll. P. Vassallo).
130. *Chi è?* (12 dicembre 1941, ms., Coll. P. Vassallo).
131. *Da Roma alla luna* (5 novembre 1942, ms., Coll. P. Vassallo).
132. *Tra i fiori* (1946) (R. Bisazza ed., *Il volto della patria*, Malta, Giov. Muscat 1946, p. 39). (ms., Coll. P. Vassallo).
133. *Scenette – dal vero* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo). (Coll. Mel.).
134. *Al vecchio amico Prof. Ramiro Barbaro di San Giorgio* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
135. *L'inno degli operai* (s.d.).
136. *Al novello sacerdote Giuseppe Spiteri* (s.d.).
137. *Per la prima messa del sac. Giuseppe Gauci* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
138. *A N.N.* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
139. *Ricordo!* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
140. *Per una pianta d'aspedistria* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
141. *5 giugno* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
142. *Certi studenti!* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
143. *Domenica delle palme* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
144. *Amor non torna!* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
145. *Amore, dolore, speranza* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).
146. *Dopo la caduta di Tripoli* (s.d.). (ms., Coll. P. Vassallo).

LISTA KRONOLOĠIKA TAL-POEŻIJI BIL-MALTI TA' DUN KARM

Abbrevjazzjonijiet

A.P.	–	‘L-anġlu tal-Paci’
H.	–	‘Il-Habib’
L.H.	–	‘Lil Hbiebna’
L.M.	–	‘Lehen il-Malti’
L.S.	–	‘Lehen is-Sewwa’
MI.	–	‘Il-Malti’
M.M.Q.Ġ.	–	‘Il-Messagġier Malti tal-Qalb ta’ Ġesù’
P.M.	–	‘Pronostku Malti’
Q.M.	–	‘Il-Qari Malti’
R.M.	–	‘Ir-Rużarju Mqaddes’
S.R.	–	‘Santa Rita’

Din il-lista tinkludi l-poeżiji bil-Malti ta’ Dun Karm skont il-post (kotba tiegħu, rivisti u ġurnali) u d-data tal-pubblikazzjoni, fejn tinstab. (Santi, karti volanti eċċ. jissemmew biss meta huma l-unika għajn magħrufa tal-pubblikazzjoni). I, II, III hdejn bosta poeżiji jindikaw f’liema ktieb mit-tliet kotba ta’ *Il-Għana ta’ Dun Karm* (1939-1940, mahruġa minn Ġużè Bonnici) deheru l-poeżiji ta’ qabel il-hruġ tal-volumi. Taht *Antoloġija* (1946, mahruġa minn Ġużè Aquilina) huma mogħtijin il-poeżiji li ma dehrux qabel. Fejn il-post u d-data tal-pubblikazzjoni m’humex mogħtija, il-poeżiji qegħdin jidheru fl-ordni alfabetiku, u fejn għandhom l-asterisk, skont il-verżjoni tal-manuskritt jew tad-dattiloskritt ta’ Dun Karm (cfr. Bibljoteka tal-Università ta’ Malta, ‘Melitensia’, mss. 216a u 208). Id-dati (f’dan il-każ u fil-każ ta’ manuskritti għand persuni privati) huma mogħtija minn Dun Karm. Din il-lista hi mibnija b’konsultazzjoni mal-‘Lista Kronoloġika tal-Poeżiji ta’ Dun Karm’ ta’ Anton Cremona (cfr. *Il-Malti*, Sett.-Diċembru 1963, pp. 117-123; *Il-Malti*, Marzu 1964, pp.24-26; *Il-Malti*, Ġunju 1964, p. 59) u mal-lista mogħtija minn Ġużè Cardona fit-teżi tal-M.A. (Università ta’ Malta, 1967) *Dun Karm – Hajtu u Hidmietu*, pp. 599-620. Il-poeżiji ta’ San Pawl deheru b’għadd ta’ ismijiet, u hawn qegħdin jingħataw b’isem wiehed. Fil-ktejjeb tal-1932 hemm mehmuża wkoll is-sittax il-poeżija, miktuba fl-1933. Kull tagħrif mogħti hawn hu kkontrollat direttament mill-fonti msemmijin.

I. L-Ewwel Ward jew Ġemgha tal-Poeżijiet li Ktibt bil-Lsien Taghna (1914)

- Quddiem xbiha tal-Madonna*, H., 1/2/1912, p. 3; II
Mingħajr Omm, H., 22/2/1912, p. 3; I
Alla Jahseb, H., 7/3/1912, p. 2; II
Id-Duluri, H., 28/3/1912, p. 3; II
Id-Dar, H., 2/5/1912, p. 3; I
It-Tbahhir, H., 30/5/1912, p. 2; I
L-Innu tal-Haddiema, H., 13/6/1912, p. 1; I
Il-Laqgħa ta' San Duminku u San Frangisk, H.A., n. 8, Awissu 1912, p. 234; II
Erbat Ijiem bejn l-Imġarr u l-Ġnejna, H., 29/10/1912, p. 2; I
Il-Qalb tal-Bniedem, H., 19/11/1912, p. 2; I
In-Nissieġa, H., 22/7/1913, p. 2; I
Lid-Dielja, H., 29/7/1913, p. 4; I
Il-Ġhid ta' l-Imwiet, H., 4/11/1913, p. 1; II
Il-Ghodwa, H., 20/1/1914, p. 1; I
L-Arlogg, H., 3/2/1914, p. 1; I

II. Ward Iehor jew Ġabra ta' Poeżijiet bil-Malti (1920)

- Gunju*, H., 16/6/1914, p. 2; I
Wahdi, H., 14/7/1914, p. 2; I
Lill-Frugħa, H., 21/7/1914, p. 2; I
Alla, H., 29/12/1914, p. 1; II
X'Inhobb—ma Nhobbx il-Gwerra, H., 5/1/1915, p. 2; I
Lill-Kanarin Tiegħi, H., 2/2/1915, p. 1; I
Il-X ta' Frar—1915—I, H., 9/2/1915, p. 1; II
Imħabba Taghna u Mħabba ta' l-Oħrajn, H., 16/2/1915, p. 2; III
Il-Liedna, H., 23/2/1915, p. 2; I
Il-Vjatku, H., 23/3/1915, p. 2; II
It-Tifla tar-Raba', H., 12/10/1915, p. 2; I
Żjara lil Ġesù, M. M. Q. Ġ., Diċ. 1916, pp. 362–365; II
Il-X ta' Frar—1917—II, H., 6/2/1917, p. 2; II
Il-Wegħda, H., 13/2/1917, p. 2; II
Il-Għanja ta' Mejju, H., 29/5/1917, p. 2; II
Is-Salib—I, H., 19/6/1917, p. 2; II
Il-Monument, A. P., n. 3, Marzu 1918, pp. 77–78; II
Bħall-Ilma l-Imħabba, I
Biki ta' Omm, I
Għerf li Jiswa, I
Il-X ta' Frar—1919—III, II
Il-Ġhid il-Kbir, II
Il-Għira, I
Il-Jum tal-Ħajja, III
Jahasra, I
Lill-Poeżija Tiegħi, I
Lil Wiehed Xħih, I
Mħux il-Kbir Biss, I

Minn Barra u minn Ġewwa, III
Titlifix Żmienek, I

III. Il-Musbieh tal-Mużew (1920)

Il-Musbieh tal-Mużew, III

IV. In-Nawfragju jew Ħmistax -il Warda li Fethu fuq ix-Xtajta fejn Rifess San Pawl (1932)

(Flimkien ma' dawn, deheru t-tlieta ta' l-1915, l-1917, u l-1919).

Il-X ta' Frar—1920—IV, II

Il-X ta' Frar—1921—V, II

Il-X ta' Frar—1923—VI, Ħ., 15/2/1923, p. 1; II

Il-X ta' Frar—1924—VII, Ħ., 15/2/1924, p. 1; II

Il-X ta' Frar—1925—VIII, Ħ., 31/1/1925, p. 1; II

Il-X ta' Frar—1926—IX, Ħ., 15/2/1926, p. 2; II

Il-X ta' Frar—1927—X, Ħ., 15/2/1927, p. 1; II

Il-X ta' Frar—1928—XI, Ħ., 15/2/1928, p. 2; II

Il-X ta' Frar—1929—XII, L. S., 16/2/1929, p. 5; II

Il-X ta' Frar—1930—XIII, L. S., 8/2/1930, p. 7; II

Il-X ta' Frar—1931—XIV, L. S., 7/2/1931, p. 5; II

Il-X ta' Frar—1932—XV, L. S., 13/2/1932, p. 3; II

Il-X ta' Frar—1933—XVI, L. S., 11/2/1933, p. 2; II

V. L-Oqbra (1936)

L-Oqbra, III

VI. Il-Jien u lil hinn Minnu (1938)

Il-Jien u lil hinn Minnu, III

VII. Poeżiji Mxandra (1921–1937) Imhollija Barra Mill-Kotba ta' L-Għana

Is-Sejha ta' San Duminku, Mazz ta' Fjuri lil San Duminku fis-Seba' Ċentenarju tal-Mewt Tiegħu 1221–1921, R. M., n. speċjali, Lulju–Awissu–Sett. 1921, pp. 129–130

Lil Santa Rita, S. R., Mejju 1929, p. 52

Dominus Illuminatio Mea, M. M. Q. Ġ., Ġunju 1929, p. 132

Għanja fuq ta' Dari, Ml., Ġunju 1930, p. 48

Il-Konverżjoni ta' Santu Wistin, A Sant'Agostino, Redazione 'S. Rita', April 1931, pp. 39–41

Inżul ix-Xemx, Għabra ta' Ward, III. E. B. Vella ed., Oxford University Press, 1935, pp. 61–62

Lill-Bandiera Ingliża, Għabra ta' Ward, II, ed. cit., p. 10

Rieda Shiha, P. M., 1937, p. 8

VIII. Il-Ghana ta' Dun Karm—X'Ħabb u x'Ħaseb il-Poeta, I (1939)

- Inti ma Targax*, Ħ., 14/3/1912, p. 3
Lill-Mithna tar-Riĥ, Ħ., 6/5/1922, p. 1
Ghanja ta' Malti fl-Amerka, Ħ., 15/2/1923, p. 2
Il-Warda u s-Shaba, Ħ., 28/2/1923, p. 1
Lil-Malta—Ghanja, Ml., Ġunju 1925, p. 38
Innu Malti, Ml., Ġunju 1925, p. 64
Il-Kelma ta' Ommi, Ħ., 15/1/1926, pp. 1–2
Kelma Kienet, Ml., Marzu 1926, p. 4
Xenqet ir-Raba', Ml., Marzu 1926, pp. 14–15
Lill-Ghonnella, Ml., Sett. 1926, p. 81
Nofs in-Nhar Sajfi, Ml., Sett. 1926, p. 103
L-Ewwel Xita, Ħ., 15/12/1926, p. 2
Poeta, Ml., Marzu 1927, p. 23
Non Omnis Moriar, Ml., Ġunju 1927, pp. 53–56
Il-Ghanja tar-Rebħa, Tifkira ta' l-Assedju l-Kbir u tar-Rebħa tat-VIII ta' Settembru 1565,
 Empire Press 1927, pp. 13–15
Lis-Sigarrett, Ml., Diċ. 1927, p. 123
Omm, P. M., 1928, p. 73
Is-Satra, A. P., n. 5, Mejju 1928, p. 106
Tilqit, L. S., 17/11/1928, p. 4
Qalbieni, Ml., Diċ. 1928, p. 107
Għasel Malti, Ml., Diċ. 1928, p. 117
Malta Ġawhra tal-Mediterran, Ml., Diċ. 1928, p. 117
Fil-Mewt ta' Ġużè Muscat Azzopardi, Ml., supplement 1928, pp. 7–8
Trid Taf?, Ml., Marzu 1929, p. 11
Nhar Ħamis ix-Xirka, L. S., 6/4/1929, p. 5
Stedina, Ml., Ġunju 1929, p. 43
Fil-Mużew, Ml., Diċ. 1929, pp. 108–110
Univers Iehor, P. M., 1930, p. 5
Kewkba, Ml., Marzu 1930, p. 26
Tliet Ghanjiet, Ml., Ġunju 1930, p. 55
Spes Ultima, Ml., Sett. 1930, pp. 90–91
Warda li Tghid Ġrajjietha, Ml., Marzu 1931, pp. 5–8
Għanni Poeta, Ml., Marzu 1931, p. 14
Il-Kelma, L. M., Mejju 1931, p. 1
The Terror of the Desert, Ml., Ġunju 1931, p. 45
Warda, L. M., Ġunju 1931, p. 11
O Radjo, Ml., Sett. 1931, pp. 80–81
Tidħak, L. M., Diċ. 1931, p. 3
Dell u Dija, Ml., Ġunju 1932, pp. 47–49
Nar tat-Tiben?, L. M., Lulju 1932, p. 11
Fil-Mewt ta' Mons. E. Dandria, L. S., 9/7/1932, p. 1
Il-Qawl, Ml., Sett. 1932, p. 66
Mewt, Ml., Sett. 1932, p. 84
Evolution, L. M., Diċ. 1932, p. 3
Ward, Ml., Diċ. 1932, p. 100
Wied Qirda, P. M., 1933, p. 6
Għal Dun Mikiel Xerri, L. M., Frar 1933, p. 3

- Herba*, Ml., Marzu 1933, p. 18
Kewkbet is-Safar, L. M., April 1933, p. 20
Žaghžugh ta' Dejjem, Ml., Ġunju 1933, pp. 45–46
Il-Ġerreġja u Jien, Ml., Sett. 1933, pp. 71–72
Lil Mikiel Anton Vassalli, L. M., Sett. 1933, p. 99
Lill-Muża, L. M., Diċ. 1933, p. 138
Ir-Rażna, Ml., Marzu 1934, p. 13
Lill-Kelb, Ml., Sett. 1934, p. 101
Lil Malta ta' Llum u ta' Ghada, L. M., Nov.–Diċ. 1934, pp. 3–4
Lil Marija—Tfajla ta' Ghaxar Xhur, Ml., Diċ. 1934, p. 133
Dehra tat-VIII ta' Settembru 1565, P. M., 1935, p. 5
Lis-Silla, Ml., Marzu 1935, p. 10
Lil Haż-Żebbuġ, Raħal Twelidi, Ml., Marzu 1935, pp. 20–21
L-Ilma tal-Faraġ, Ml., Ġunju 1935, pp. 46–47
Bewsja, Ml., Sett. 1935, pp. 94–95
Sejħa, P. M., 1936, pp. 8–9
Il-Gass, Ml., Marzu 1936, p. 20
Xewqat tal-Milied, Ml., Ġunju 1936, p. 43
Lil Ġannina Pisani—I, Ml., Marzu 1937, pp. 5–6
Innu lil Dun Mikiel Xerri, Ml., Diċ. 1937, p. 119
Lill-Kanarin, Ml., Diċ. 1938, p. 107
Il-Ghanja ta' l-Imħabba, Ml., Ġunju 1939, p. 38
Heros, Ml., Sett. 1939, p. 55
Lil Malta, Ml., Sett. 1939, p. 67
Għaliex?—Jedd il-Lsien Malti
Ħaddiem
Immortalis
Lejla tax-Xitwa

IX. Il-Ghana ta' Dun Karm—X'Emmen il-Poeta, II (1939)

- Innu ta' Filghodu*, Ħ., 30/3/1923, p. 2
Innu ta' Filghaxija, Ħ., 30/3/1923, p. 2
Innu lill-Madonna, Ħ., 30/4/1923, p. 2
Innu lill-Qalb ta' Ġesù, Ħ., 30/5/1923, p. 2
Lil San Ġejtanu ta' Tiene, Ħ., 30/7/1923, p. 2
Lil San Franġisk Saverju, Ħ., 15/6/1924, p. 1
Innu Ewkaristiku, Ħ., 30/9/1924, p. 3
Lill-Mons. Mikiel Gonzi, Ml., Marzu 1925, p. 14
San Ġuzep lill-Ħaddiem Nisrani, Ħ., 30/5/1925–15/6/1925, p. 3
Lil Santu Wistin, S. R., Awissu 1925, pp. 159–160
Il-Knisja, Ml., Marzu 1926, p. 4
Int Alla Ħanin, Ml., Diċ. 1926, p. 129
Fil-Katakombi—I, Ħ., 15/11/1927, p. 2
Is-Salib—II, Ħ., 30/11/1927, p. 3
L' Hinn min-Natura hemm Alla, Ml., Marzu 1928, pp. 22–23
Xi Warda, S. R., Mejju 1928, p. 62
Lil Kristu Sultan, S. R., Ott. 1928, p. 197
Soru, Ml., Diċ. 1928, p. 122

- Mater Purissima*, P. M., 1929, p. 5
Nhar San Ġwann, P. M., 1929, p. 5
Innu lill-Patrijarka San Ġużepp, S. R., April 1929, pp. 29–31
Roma Immortalis, Malta a Pio XI, 13/5/1929, Empire Press, p. 2
Alla mhux hekk, Ml., Sett. 1929, pp. 73–74
Lilek, Marija, Ml., Diç. 1929, p. 129
Bjuda, S. R., Marzu 1930, p. 7
Quddiem Kurċifiss, L. S., 12/4/1930, p. 10
In-Naħal ta' Santa Rita, S. R., Mejju 1930, p. 55
Waħda Biss..., Ml., Ġunju 1930, p. 42
Rex, S. R., Ott. 1930, p. 181
Indiema, Ml., Diç. 1930, p. 98
Xemgħa, L. S., 4/4/1931, p. 7
Ħajr, L. M., Diç. 1931, p. 7
Lill-Knisja, Ml., Diç. 1931, p. 104
Innu tal-Paġġi ta' Ġesù Sagramentat, L. S., 5/12/1931, p. 3
Pater, L.M., Frar 1932, p. 8
Presepu ta' Tfuliti, Ml., Marzu 1932, p. 11
Rmied, Ml., Marzu 1932, p. 24
Il-Għolja tal-Qdusija, S.R., Ott. 1932, p. 186
Via Crucis, S.R., Marzu 1933, pp. 47–48
Naf u Nemmen, L.M., Ġunju 1933, p. 59
Il-Ġarb Ighallem, L.M., Ġunju 1933, p. 59
L-Id ta' l-Imghallem, Ml., Diç. 1933, p. 95
Qassis Ġdid—I, Ml., Sett. 1934, p. 80
Fil-Katakombi—II, L.M., Nov.–Diç. 1934, p. 13
Il-Presepu u s-Salib, Ml., Diç. 1934, p. 142
Il-Miżien, L.M., Marzu 1935, p. 6
Lil San Ġwann Bosco, L.M., Mejju–Ġunju 1935, p. 2
Qassis Ġdid—II, Ml., Ġunju 1935, p. 64
Lill-Madonna ta' Lourdes—f'Eghluq il-Ġublew ta' l-1933, Ml., Ġunju 1935, p. 64
Il-X ta' Frar—1936—XIX, Ml., Marzu 1936, p. 8
B'danakollu, L.M., Marzu–April 1936, p. 5
Dan Min Hu?, Ml., Marzu 1938, pp. 6–7
Imhabba Siekta, Ml., Marzu 1938, p. 24
Nirien ta' Mhabba, Ml., Ġunju 1938, p. 36
Il-Lampa tas-Sagrament, Ml., Sett. 1938, p. 68
Lill-Pjaċir, Ml., Sett. 1938, p. 69
Lill-Madonna tal-Karmmu—Talba, Ml., Diç. 1938, p. 91
Innu ta' Ferħ, Ml., Sett. 1939, pp. 73–74
Il-Mewt ta' Santu Wistin, S.R., Awissu 1945, pp. 59–60
Innu lill-Bambina—fil-Jum ta' l-Inkurunazzjoni Tagħha, Ġabra ta' Inni u ta' Tifhir lil Marija Bambina, Malta, Lux Press b. d., p. 5
Angelus
Ateiżmu
Il-Għanja Mohbija
Il-X ta' Frar—1934—XVII
Il-Milied
Innu lil Ġesù
Innu lil Marija Tielgħa s-Sema

Innu lil San Filippu ta' Aggira
Innu tax-Xirka ta' l-Isem Imqaddes t'Alla
Is-Salib u Santa Liema
Ix-Xewqa l-Kbira
Lampa Ċkejkna
Lil Dun Anton Galea
Lil Dun Gwann Muscat
Lill-Madonna ta' Lourdes
Lill-Mons. Dun Viċenz Schembri
Lill-Qalb Imqaddsa ta' Ġesù
Lil Patri Daniel
Mela Inti Alla
Milied u Missjoni
Missjunarju
Ora Santa
Sedes Sapientiae
Talba għax-Xita
Wara Hamsa u Għoxrin Sena
Wara x-Xita
Żjara lil Ġesù Sagramentat

X. Il-Ghana ta' Dun Karm—X'Ghamel iżjed il-Poeta, III (1940)

Nofs in-Nhar f'Lulju, H., 15/7/1923, p. 2
Jekk, Ml., Marzu 1926, p. 15
Sliem, Ml., Marzu 1930, p. 22
Il-Kurċifiss Tiegħi, L.S., 7/3/1931, p. 3
Barrin, L.M., April 1931, p. 2
Il-Baqra, l-Għaniqa, in-Nagħga u l-Ljun, Ml., Ġunju 1931, p. 59
Ħlewriet Mohbija, L.M., Lulju 1932, p. 11
Bla Magħruf, Ml., Diċ. 1933, p. 105
Otia Aestiva—I, Ml., Marzu 1934, pp. 6–9
Il-X ta' Frar—1935—XVIII, Ml., Marzu 1935, p. 7
Jum l-Armistizzju, 1936, Ml., Diċ. 1936, p. 112
Il-Ghelma, Ml., Sett. 1937, p. 90
Il-Balluta Mwaqqgħa, Ml., Sett. 1938, p. 69
Otia Aestiva—II, Ml., Marzu 1939, pp. 9–18
1921—Lil Ħuti l-Maltin nhar l-Għoti tal-Kostituzzjoni, Ml., Diċ. 1939, p. 80
Kennies, Ml., Diċ. 1939, p. 84
Lill-Ħabib Tiegħi Pi . . . Di . . ., Ml., Diċ. 1939, p. 93
Il-Għanja tal-Lsien Malti, Ml., Diċ. 1939, pp. 93–94
Kewkbet l-Imhabba

XI. Antoloġija (1946)

Progress, Ml., Ġunju–Sett. 1940, pp. 46–47
Fis-7 ta' Mejju 1941, Ml., Ġunju 1941, p. 34
Paci u Gwerra, Ml., Sett. 1941, pp. 61–63

- E-Boats*, Ml., Sett. 1941, p. 70
Qawsalla, Ml., Marzu 1942, p. 4
Ġesù—fil-Kenn għall-Attakk mill-Ajru, Ml., Marzu 1942, p. 10
Lil Malta—wara Elfejn Attakk mill-Ajru, Ml., Ġunju 1942, p. 27
Biki ta' Omm, Black Market eċċ., Ml., Marzu 1943, p. 5
Lill-Bandiera Maltija, L.M., April-Ġunju 1946, p. 49

XII. (i) Oħrajn

- Legio Mariae*, Ml., Marzu 1940, pp. 11–12
Ħajr u Talb, Ml., Ġunju–Sett. 1940, p. 33
Il-Libiena, Ml., Diċ. 1940, p. 59
Iżda, Ml., Diċ. 1940, p. 74
Mi-ka-el, Ml., Marzu 1941, p. 5
Għaliex Mela?, Ml., Marzu 1941, p. 13
Innu lil Sidna Marija tal-Għar, Ml., Marzu 1941, p. 29
Illum, Ml., Diċ. 1941, p. 87
Il-Għanja tas-Sebghin, Ml., Diċ. 1941, pp. 88–89
Lil Ġuzè Chetcuti—Xewqat għall-Milied ta' l-1941, Ml., Diċ. 1941, p. 95
Fuq il-Fruntiera, Ml., Ġunju 1942, p. 27
Inhobbok, Ml., Sett. 1942, pp. 55–56
Żewġ Qronfiet, Ml., Diċ. 1942, p. 82
Tfajla, Ml., Ġunju 1943, p. 28
Karlu Diacono—Mużiċista u Kompożitur Malti, Q.M., Nov.–Diċ. 1943, p. 2
Lil Marija Immakulata—fit-8 ta' Dicembru 1942, Q.M., Nov.–Diċ. 1943, p. 3
Ir-Rebbiegħa, Kant Soċjali u Rikreativ għall-Aspiranti ta' l-Azzjoni Kattolika, 2 ed., Malta, Lux Press 1944, p. 10
Fuq il-Baħar, Kant Soċjali u Rikreativ għall-Aspiranti ta' l-Azzjoni Kattolika cit., p. 13
U Jiena Fraħt, L.M., Lulju–Awissu 1944, p. 80
Liema? Ml., Sett. 1944, p. 90
Nudiżmu, L.M., Sett.–Diċ. 1944, p. 122
Thiet Tfajliet Tajbin, L.S., 23/12/1944, p. 9
Lil E. B. Vella, L.M., Lulju–Sett. 1945, p. 82
Xewqat Tajba lil 'Ħbiebna', L.Ħ., Awissu 1945, p. ii
Lil Ġuzè Chetcuti, Ml., Diċ. 1945, p. 130
Lil Santa Monika, L.M., Jan.–Marzu 1946, p. 17
L-Akbar Poeta, Ml., Ġunju 1946, p. 51
Lil Dun Anton Mifsud, Ml., Sett. 1945, p. 67; rivedut, Ml., Diċ. 1946, p. 159
Il-Għanja ta' Ċikkulata u Ċikkulatu, Ml., Marzu 1947, p. 5
Lil Ġuzè Galea, Ml., Ġunju 1947, p. 36
Innu tas-Soċjetà tad-Dutrina Nisranija—Museum, Ml., Sett. 1951, p. 67
Ċajta tat-Tmenin, Ml., Marzu 1952, pp. 24–25
Kewkba Zahrija, Ml., Diċ. 1961, p. 109
Valletta, L.M., n. 4, 1962, p. 76
Nixtieqlek Ward il-Hena (i), L.M., n. 4, 1962, p. 47
Il-Għanja ta' Pawlinu, L.M., n. 9, 1965, p. 21
Fil-Ġonna tal-Mużi, Poeti Maltin, Ġ. Chetcuti ed., Malta, Veritas Press 1973, pp. 10–11

XII. (ii) Ohrajn

Actio Catholica * 9/2/1940

Fix-Xewqat li se Nibghatek, 8/12/1943 (ms. għand Karmen Mikalleg Buħaġar; imxandra minn Ġ. CARDONA, Dun Karm – *Hajtu u Hidmietu*, Malta, Klabb Kotba Maltin 1972, p. 236.

Għidtilna Kelma, 1944

Flewwa ta' Ghana

Il-X ta' Frar 1945—XX, * 19/2/1945

Innu għat-Tfal ta' l-Iskola San Mikiel, *

Innu lill-Beata Imelda *

Innu lill-Madonna Kewkba tal-Baħar, *

Innu lil San Ġużepp, * 1943

Innu Popolari lil San Ġorg, * 22/3/1945

Innu Popolari lil San Ġirgor *

Innu Popolari lil San Lawrenz

Innu Popolari lil Sant'Elena

Innu tal-Papa

Issa l-Waqt—Talba lill-Bambina Marija, * 3/9/1942

Issa Nafu Xi Haġa—wara l-Laqqha fuq il-Fruntiera, * 1/7/1942

Is-Sena t-Tajba lill-Qarrejja ta' 'Lehen is-Sewwa', *

Le, Qatt ma Ninsa, * 9/5/1943

L-Għanja tan-Novizzjat, 15/4/1943

Lil Dun Ġużepp Gonzi, * 24/11/1944

Lil Ġannina Pisani—II, 15/2/1937 (fuq santa tal-mewt; imxandra minn Ġ. CARDONA *op. cit.*, p. 194)

Lil Karmen, 6/9/1943 (ms. għand Karmen Mikalleg Buħaġar)

Lill-Madonna tal-Karmnu, 4/6/1954 (fuq santa; imxandra minn Ġ. CARDONA, *op. cit.*, p. 283)

Lill-Madonna ta' Pompei, 1944 (fuq santa; ms. bl-isem *Għanja lill-Madonna* għand Karmen Mikalleg Buħaġar; imxandra minn Ġ. CARDONA, *op. cit.*, p. 238)

Lil Malta—II/XI/42, * 11/12/1942

Lil Malta—wara l-ġieħ tal-George Cross, * 4/12/1942

Lil Marti Marija *

Lil Ommi Marija

L-Innu tal-Kungress Marjan

Lil San Filippu t'Aggira, * 30/4/1943

Lil Sant'Anjeże, * 1944

Lil Tereza ta' Gesù Tarbija, * 1/10/1940

Nixtieqlek li Hajtek, 7/1/1955 (ms. għand Ġużè Agius Bonello)

Nixtieqlek Ward il-Hena (ii), (mitbugħa fuq kartolina tal-Milied); (iii), (ms. għand Karmen Mikalleg Buħaġar)

Pulchra ut Luna, * 8/12/1944

Sunett Ċkejken—I, 19/5/1944 (fuq santa ta' tifikira; imxandar minn Ġ. CARDONA, *op. cit.* p. 240)

Sunett Ċkejken—II, 19/5/1944 (fuq santa ta' tifikira; imxandar minn Ġ. CARDONA, *op. cit.*, p. 240)

Tislima lil Marija Immakulata min-Nies ta' Bormla, * 1/9/1941

Xewqa—29/X/1942, * 29/10/1942

Xewqat għall-Għid, 27/3/1944 (ms. għand Karmen Mikalleg Buħaġar; imxandra minn Ġ. CARDONA, *op. cit.*, p. 237)

Poeżiji ohrajn misjubin wara

O. Friggieri, *Dun Karm – Il-Bniedem fil-Poeta*, Malta, Klabb Kotba Maltin 1980, pp. 111-119.

O. Friggieri, 'Erba' Poeżiji Mhux Maghrufa ta' Dun Karm', *Il-Malti*, 3-4, 1985, pp. 65-67.

O. Friggieri, 'Poeżiji Ohra ta' Dun Karm', *Leġen il-Malti*, 31, LXXVII, 2008, pp. 22-35.

Carnevale

Per una compagnia che s'intitolo
I seguaci di Cupido

Quando fra gli'inni de le grazie elette
Da la bira di Guido amor nascea
Pargoletto gentil arco e sette
Suo più caro trastullo in man prendeo.
Guardo il mortal, stupi, confuso etette
Chi in atto di ferir già lo vedeo,
Ed ammirando le crescenti allette
L'amoroso quadrel ne ricevo.
Or amor regna; chi la dotta mano
Sa ferire, sa vincere: pur Giove
All'infocato etal resiste in vano.
Cosa gentile è amor se avvien di'amidi
In sen gentil, e di virtù dà prove:
Ch'i combattiamo amor che al teu noquidi.

(1899.)

Tfajla

Sunett

Kellha xi kames snin, gwejda, miethija,
Imhara mill-ghajnejw ghajjura t'ommha:
U jiena rajtha b'hejja ferrithija
Jafta' mis-sies xi warda u bla ma xxommha
Tziqhdaha f'daqcejn ta' gfejja: hekk mehdija
Kienet fil-qbir tal-ward illi minn fommha
Ma harget ebda kelma, biss bhal dija
Kellha tilqat fuq uriccha w f'dehwa zjomma.
Staqsjeha: - ma natsbe li kienet qhira -
Da' l-ward li qieqtda tigbor qhal min hu?
Tbissmet bhall-angli w galtli: "Qhal Gesu."
Oh kceku d-dinja bhal di' t-tifla zghira
Taqtraf mill-Hajja tigbor ward sabit
U troadu bi tbissima 'l min jaqthih!

Dun Karm

11/2/43.

Manuskritt ta' Tfajla, sunett ta' Dun Karm tal-1943
(Kollezjoni Karmen Mikalleg Buhagar)

Dun Karm beda jikteb il-poeżiji bit-Taljan, u dam jikteb bit-Taljan biss għal ħafna żmien. Aktar tard beda jikteb ukoll bil-Malti. Sa meta Dun Karm miet fl-1961, il-poeżiji tiegħu kienu għadhom imxerrdin, minsija. Diversi poeżiji kienu għadhom manuskritti, mhux-ippubblikati.

Il-Professur Oliver Friggieri ġabar għall-ewwel darba l-poeżiji kollha ta' Dun Karm, kemm bil-Malti u kemm bit-Taljan, bl-Ingliż u bl-Esperanto. Il-poeżiji bil-Malti ħarġu fil-volum *Dun Karm - Il-Poeżiji Miġbura* (Klabb Kotba Maltin - Karmen Mikallef Buħaġar, 1980) u l-poeżiji bit-Taljan ħarġu fil-volum *Dun Karm - Le poesie italiane* (Malta University Press, 2007).

Dan huwa r-rakkont tal-esperjenza ta' Oliver Friggieri fil-ġbir ta' dawn l-ewwel edizzjonijiet kompleti, xogħol li ħa ħamsa u tletin sena.